

การดำเนินงานขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ

Cluster ส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ

Outline

- ภาพรวมการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- Key Activity สำคัญที่ได้ดำเนินการในปี 2565
- การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ

ภาพรวมการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ

1. สร้างความตระหนักรู้
- การมีเป้าหมายการมีสุขภาพที่ดี
ผ่าน Digital Platform LCA หรือตามบริบท

6. ประเมินผลและเฝ้าระวัง
- สำรวจความรอบรู้ฯ ทุก 5 ปี

5. ภาวการณ์พัฒนา

- คณะกรรมการสร้างเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพแห่งชาติ
- มูลนิธิสถาบันความรู้ไทย
- สมาคมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพไทย

2. เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนา
กับแผน จ13 ของประเทศ

- แผนปฏิบัติการด้านความรู้ระดับชาติ

3. กลไกการขับเคลื่อน

- HLO (องค์กรรอบรู้)
- ยกระดับความรู้ส่วนบุคคล
โดยผ่าน Health Coach

4. การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย

- รูปแบบ Public-Private Partnership
- RRHL (ระบบตอบโต้ข้อมูลเสี่ยงฯ)

Key Activity สำคัญที่ได้ดำเนินการในปี 2565

1. การขับเคลื่อน**แผนชาติฯ** และการประชุมคณะกรรมการชาติฯ
2. **พัฒนาแบบสำรวจ** ความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทย อายุ 15 ปี ขึ้นไป (การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2566)
3. เฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงเพื่อความรอบรู้ด้านสุขภาพ (**RRHL**) ในแพลตฟอร์ม “**สาสุขซัวร์**”
4. สนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ
 - 4.1 ต้นแบบองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (แพลตฟอร์ม “**สาสุข อุ่นใจ**”)
 - 4.2 นักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพมืออาชีพ (**HL Coach**)
5. โครงการสำคัญ**อื่นๆ**

1. การขับเคลื่อนแผนชาติฯ และการประชุมคณะกรรมการชาติฯ

- จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการความรอบรู้ด้านสุขภาพ (จ.3)
13.1 สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันปัจจัยเสี่ยง
ปี 2566 - 2570

- จัดประชุมคณะกรรมการสร้างเสริมความรอบรู้และสื่อสาร
สุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2565 เพื่อมีมติรับ (ร่าง)
แผนปฏิบัติการฯ

- แผนปฏิบัติการฯ อยู่ระหว่างการจัดทำ**ประชาพิจารณ์**
เป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนเสนอกรม.

2. พัฒนาแบบสำรวจความรอบรู้

กระบวนการสำรวจความรอบรู้
ด้านสุขภาพของประชาชนไทย

แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือ
สำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพ
(ปี 2565)

ระยะที่ 2 สำรวจและวิเคราะห์
สถานการณ์ความรอบรู้ด้าน
สุขภาพของประชาชนไทย
(ปี 2566)

ประชุมเชิงปฏิบัติการ :

- ✓ จัดทำกรอบแนวคิดสำรวจความรอบรู้
ด้านสุขภาพของคนไทย 2 ครั้ง (ผู้รับผิดชอบงาน HL
จากหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข)
- ✓ ปรับปรุงกรอบคิดการสำรวจโดยคณะที่ปรึกษาและ
ผู้เชี่ยวชาญ
- ✓ จัดทำร่างแบบสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- ✓ รับฟังผู้เกี่ยวข้องที่นำไปใช้ประโยชน์จากการสำรวจ HL
- ✓ ทำ focus group กับกลุ่มประชาชน (Pre-Tryout)
จำนวน 30 คน เพื่อปรับร่างแบบสำรวจ

- ทดสอบแบบสำรวจ HL (Tryout)
จำนวน 180 คน จาก 6 จังหวัด
(เชียงใหม่ กรุงเทพฯ นครราชสีมา
ปทุมธานี ชลบุรี นครศรีธรรมราช)
จังหวัดละ 30 คน
- เตรียมดำเนินการประชุมพิจารณาผล
การทดสอบเครื่องมือ (v7, 17 ข้อ)

3. RRHL

ข่าวเฝ้าระวัง
6,058 ข่าว

VEIW
19,222 ครั้ง

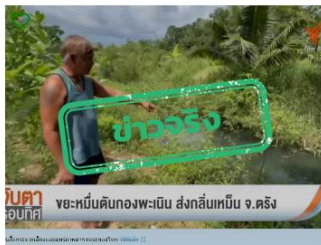
ตรวจสอบและสื่อสาร
1,691 ข่าว

Download & Share
12,616 ครั้ง

ข่าวปลอม/บิดเบือน
202 ข่าว

แจ้งเบาะแสข่าวปลอม
39 ข่าว

ข่าวล่าสุด

ลิงแฉดล้อม 08 สิงหาคม 2565

ขณะหนีดินทองพะเนิน บนพื้นที่ 60 ไร่ ในพื้นที่ จ.ตรัง ส่งกลิ่นเหม็นจนชาวบ้านป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับระบบหายใจหลายครัวเรือน

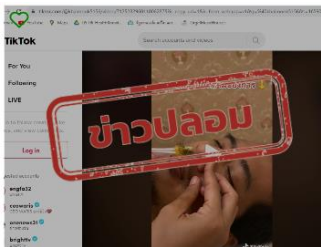
ลิงแฉดล้อม 06 สิงหาคม 2565

ไฟฟ้าดับบ่อย 7 ไร่ ในจังหวัดนครปฐม กลุ่มควันดำลอยเต็มท้องฟ้า มองเห็นได้ไกลถึงกรุงเทพฯ

อื่นๆ 04 สิงหาคม 2565

รู้หรือไม่ แคนนอนยกขาสูงขัดขัดผนังวันละ 5-20 นาที ช่วยรักษาอาการนอนไม่หลับได้

สินค้าสุขภาพ 30 กรกฎาคม 2565

แว็กซ์บนลูกแก้วการันตี ลดอาการภูมิแพ้ เบบี้โลงบุก ช่วยรักษาหวัดและคออักเสบ

อาหารการกิน 12 พฤษภาคม 2565

สาววัยหลังกับบาริราพริบดา เน้นการคุมกำเนิด - เป็ดสภาพทั้งหมักไปแมลงวันเพี้ยน

การรณรงค์ 04 มิถุนายน 2565

ชมรมแพทย์ชนบท เผยวัคซีนโควิดเก็บเงินดูเิน เหตุคนสนใจฉีดน้อยมาก

จำนวนหน่วยงานที่
ลงทะเบียน **5175**

สถาบัน: HLO
(หน่วย)

สถานะ: pre-HLO
(หน่วย)

NA/ยังไม่ทำแบบ
ประเมิน (หน่วย)

สัญลักษณ์ : สถานะการประเมินรอบสุดท้ายของแต่ละองค์กร HLO pre-HLO NA ยังไม่ประเมิน

HLO คืออะไร?

Health Literate Organization (องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ)

Health Literacy

- Finding
- Understanding
- Appraising
- Applying
- (Communicating)
- (Retrieving)

Organization

- Structure
- System
- Processes
- Services
- Etc.

องค์กรที่มีการดำเนินการ (ตั้งแต่การจัดโครงสร้าง ระบบ กระบวนการ
วางแผน การทำงาน และการบริการ) เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าถึง
เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและการบริการขององค์กรได้ง่าย
เพื่อใช้ดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม

-Institute of Medicine, 2012-

ลักษณะขององค์กรรอบรู้

๑

ด้านสุขภาพ

เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย

ฉันได้รับข้อมูลความรู้อย่าง
เพียงพอตรงตามที่ผมต้องการ

เจ้าหน้าที่เป็นมิตร
และมีจิตให้บริการแก่
ประชาชน
เจ้าหน้าที่ทำให้ฉันรู้วิธี
เข้าถึงและใช้ประโยชน์
จากการบริการต่าง ๆ
ที่มีอยู่ในชุมชนใกล้
บ้านของฉัน

ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารของที่นี่อย่าง
รวดเร็วทันต่อสถานการณ์

ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วย
บริการในช่องทางที่หลากหลาย
(วิทยุ/โทรทัศน์/Social media/
หนังสือพิมพ์/คู่มือ/หนังสือ/
เจ้าหน้าที่/การลงเยี่ยมบ้าน)

ของฉันเพื่อนำไปใช้

หน่วยบริการนี้นำ
ข้อเสนอแนะของฉันไป
ปรับปรุงแก้ไขการ
บริการ จนฉันเห็นถึง
ความเปลี่ยนแปลงใน
การบริการ

เมื่อฉันมีข้อสงสัย เ
แนะนำและสอนให้
ใช้ช่องทางติดต่อส
ที่นี่ได้อย่างถูกต้อง

สาสข อุณใจ, 2565

ผลผลิตสำคัญ

หน่วยบริการเข้าร่วมพัฒนา

5,175

แห่ง

ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการเข้าร่วมประเมินผล

16,048

คน

หน่วยบริการผ่านเกณฑ์
HLO

1,273

แห่ง

ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการได้รับการส่งเสริม
HL และความรู้ตามความต้องการ

97.1

ร้อยละ

เจ้าหน้าที่เข้าร่วมพัฒนา

9,475

คน

ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการเข้าถึงและใช้ประโยชน์
จากแหล่งข้อมูลในชุมชนได้

97.3

ร้อยละ

จำนวนหน่วยบริการที่มีสถานะเป็น HLO
5 อันดับแรก

ประเภทหน่วยงาน

#	ประเภทหน่วยงาน	จำนวน
1	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	989
2	โรงพยาบาลชุมชน	103
3	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	94
4	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	25
5	โรงพยาบาลทั่วไป	15

ผลผลิตสำคัญ (ต่อ)

ต้นแบบ HLO (ระดับเขต)

13

แห่ง

โปรแกรมการ Coaching

25

โปรแกรม

นักขับเคลื่อน HLO

51

คน

คลิปแรงบันดาลใจ/บทเรียน HLO

6

คลิป

4

เรื่อง

นักปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
สุขภาพ

40

คน

ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับกระทรวง

1

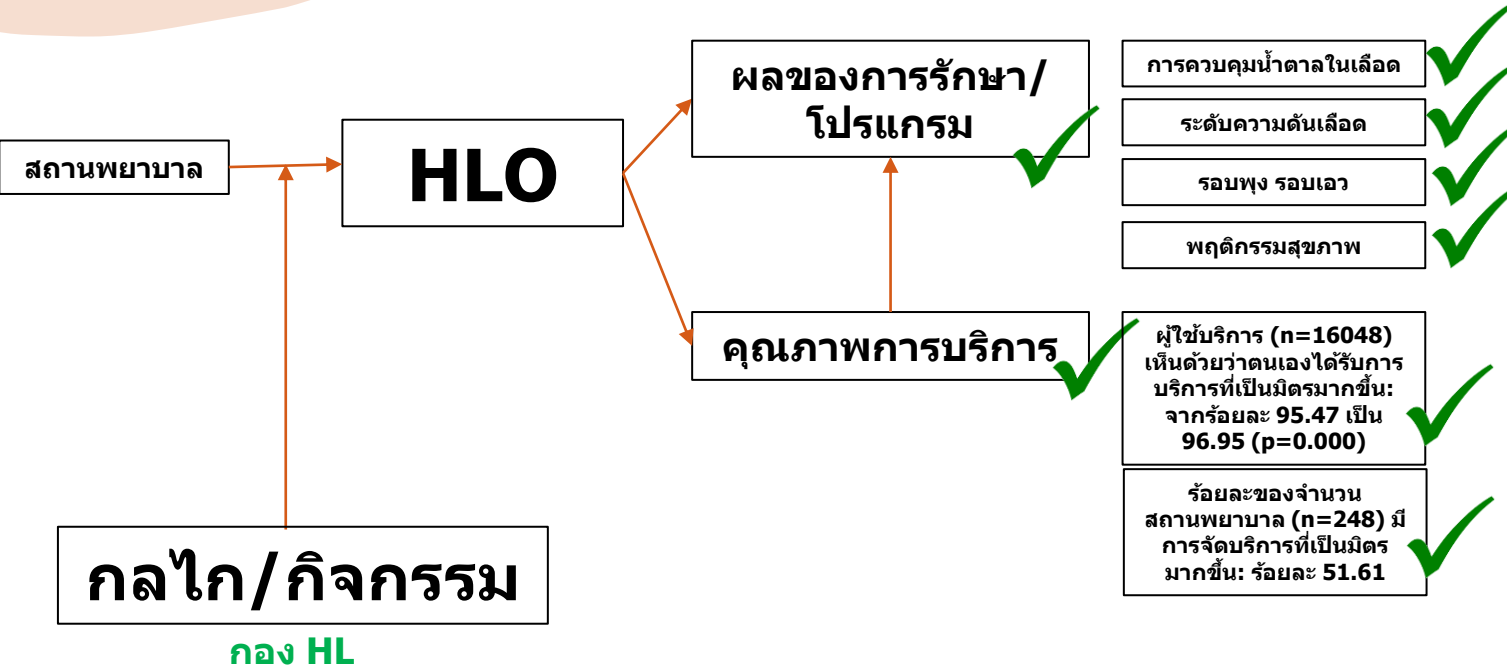
ข้อเสนอ

อ

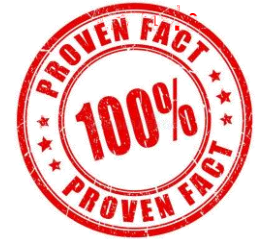

ต้นแบบ HLO ระดับเขตสุขภาพ

ผลลัพธ์ของ HLO กับประชาชน

ยืนยันด้วย
ต้นแบบ HLO ทั้ง

ฐานข้อมูล สาสุข
อุ่นใจ

กลไก/กิจกรรม

กอง HL

- ระบบขึ้นทะเบียน HLO + ระบบการประเมินสถานะองค์กร (เจ้าหน้าที่+ผู้ให้บริการ) แบบ Real-time (รวมออกแบบกับเจ้าหน้าที่ รพสต. สสจ. สสอ. รพ. ศูนย์อนามัย) (งบประมาณ 1 ล้านบาท)
- การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์ทุกเดือน (นักขับเคลื่อน HLO) จำนวน 6 ครั้ง (ค่าเช่าระบบ Microsoft Teams: 2,400 บาท)
- ช่องทางการ update ข่าวสารและความรู้ ผ่าน Facebook "Thailand Health Literacy" (สมาชิกจำนวน 697 คน)
- Empowerment Site visits + สกู๊๊ปพิเศษ เรื่อง เส้นทางสู่องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ 4 แห่ง + ถอดบทเรียนการดำเนินการ (งบประมาณ 4.8 ล้านบาท)
- การให้คำปรึกษาแนะนำ (responsive consultations) ผ่านไลน์และโทรศัพท์
- เวทีเชิดชูเกียรติ "องค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพแห่งปี ระดับประเทศ" (งบประมาณ 3.4 ล้านบาท)
- การทำหนังสือขอความร่วมมือศูนย์อนามัย สสจ. สสอ. และสำนักงานเขตสุขภาพ ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ กำกับ และกระตุ้นการขึ้นทะเบียนและประเมินสถานะองค์กร

Future research topics

1. ชื่อเรื่อง: ผลกระทบด้านความร่วมมือจากการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพในเขตสุขภาพที่/จังหวัด.....: โครงการสาสุข อุ๋นใจ ระดับเขต/จังหวัด

(The collaboration Impact of Implementing a Health Literate Organization Registry in Region/Province.....: A regional/provincial Sasuk Oonchai Project)

วัตถุประสงค์: เพื่อสะท้อนคุณค่าและการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันและจากการใช้ข้อมูลสถานะการขึ้นทะเบียนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (เว็บ สาสุข อุ๋นใจ) ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สสจ. สสอ. สำนักงานเขต และ รพ. และพรรณนากิจกรรมต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่หรือมีแผนว่าจะต่อยอดในอนาคต

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. ชื่อเรื่อง: การเพิ่มคุณภาพของการบริการสุขภาพระดับประชากร สำหรับ.....(กรอกประเด็น/หรือปัญหาสุขภาพ เช่น การบริการโรค NCD)....จากการขึ้นทะเบียนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (เว็บ สาสุข อุ๋นใจ): กรณีศึกษา รพ.....

(Improved Population-based care for.....with a health literate organization registry: A case study of.....)

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพต่อคุณภาพการให้บริการให้แก่ประชาชนในเรื่อง.....

รูปแบบการวิจัย: เชิงสังเกต (observational study) เปรียบเทียบก่อน-หลัง

ผลลัพธ์ที่วัด: อัตราการเข้ามาใช้บริการตามนัด (service utility), ระดับความพึงพอใจ (satisfaction), และผลลัพธ์เชิงสุขภาพ เช่น ความสามารถในการควบคุมน้ำตาลในเลือด ความดัน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม)

3. ชื่อเรื่อง: การยกระดับการเสริมพลังอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการสำหรับมาตรฐานคุณภาพสถานพยาบาล จากการขึ้นทะเบียนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (เว็บ สาสุข อุ๋นใจ):

(Improved Patient empowerment and engagement for Health care Quality Standards (hospital accreditation: HA)

วัตถุประสงค์: เพื่อสะท้อนผลของการขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพต่อการจัดการบริการของเจ้าหน้าที่และการเสริมพลังอำนาจให้กับผู้ใช้บริการ

รูปแบบการวิจัย: เชิงพรรณนา (descriptive study) หรือ กรณีศึกษา รพ.....

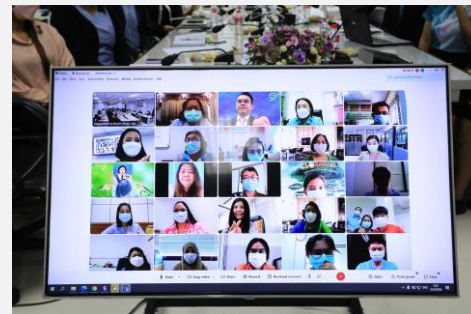
หมายเหตุ: มีผู้ที่แสดงความสนใจ 4 ท่าน (2 ท่านจากศูนย์อนามัย 1 ท่าน จาก รพสต. และ 1 ท่าน จาก รพท.

ความท้าทายและก้าวต่อไป

- HLO to Community Health Literacy (ปี 66)
- HLO + มาตรฐานสุขศึกษา (ปี 66)
- HLO for HA (หมวด 3: patient empowerment) (ปี 67)
- HLO for Public Productivity [PMQA: หมวด 3, 6, 7] (ปี 67)
- HLO for คุณสมบัติหน่วยงานขอรับทุนสนับสนุนกองทุนส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล (ปี 67)
- HLO to National Health Literate Services Registry for research, quality improvement, and friendly service navigator (ปี 67)

4.2 HL Coach

พัฒนานักปรับพฤติกรรมสุขภาพมืออาชีพ ตามหลักสูตร HL Coach (4 Phase 60 ชั่วโมง (พค. – สค. 65)

5. โครงการสำคัญอื่นๆ (1)

ผลการดำเนินงาน เดือน มกราคม – กรกฎาคม 2565 งบฯได้รับ 2,500,000บาท ใช้ไป 1,321,444.98บาท (52.96%)

5.1 ชุดโครงการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยรอบด้านรองรับคน ในศตวรรษที่ 21

4 จังหวัดนำร่อง (สิงห์บุรี,
จันทบุรี, เลย, พัทลุง)
พัฒนากลไกการบริหาร
จัดการและการขับเคลื่อน
การพัฒนาในระดับท้องถิ่น
โดยทั้ง 4 จังหวัด มีแผนที่
บรรจุในแผนท้องถิ่นแล้ว

5. โครงการสำคัญอื่นๆ (2)

พัฒนาหลักสูตร E-Learning การขับเคลื่อนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพและการสื่อสารสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ
ลงทะเบียน E-Learning 1,526 คน

5. โครงการสำคัญอื่นๆ (3)

โครงการเสริมสร้างครอบครัวรอบรู้ด้านสุขภาพเลียงตุลुकตาม “คำสอนพ่อ” ในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคง ในพื้นที่ชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพเด็ก สร้างความรอบรู้การเลี้ยงดูลูกตามคำสอนพ่อ

- ครอบครัวกลุ่มเปราะบางได้รับการเสริมสร้างความรอบรู้ ด้านทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 500 ครอบครัว
- มีระบบการส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับอำเภอต้นแบบ 1 ระบบ

ประชาชนมีส่วนร่วมและ “อาสาครอบครัวรอบรู้สุขภาพ”

- ภาคิเครือข่ายแกนนำภาคประชาชน มีส่วนร่วมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่เชิงรุกในชุมชน 500 คน
- มีวิทยากรแกนนำ การจัดการเรียนรู้ด้านสุขภาพในโรงเรียน จำนวน 100 คน

ศึกษาประสิทธิผลของการส่งเสริมสุขภาพเด็ก และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในพื้นที่ชายแดน

- บุคลากรสาธารณสุขได้รับการพัฒนาศักยภาพ เป็นนักส่งเสริมพัฒนาการรอบรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 50 คน
- เด็กปฐมวัยได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาและเตรียมความพร้อมเรียนรู้จำนวน 500 คน

ผลการดำเนินงานสื่อสารสุขภาพ 2565

สื่อออนไลน์

FACEBOOK
YOUTUBE
TWITTER
LINE OA
IG
ANAMAI MEDIA

สื่อมวลชน

ข่าว
บทความ
สัมภาษณ์

	6 เดือนแรก (ต.ค. 64 - มี.ค. 65)	4 เดือนหลัง (เม.ย. - ก.ค. 65)	ผลลัพธ์รวม	แนวโน้มในอนาคต
เข้าถึง	14,062,290	6,672,374	20,734,664	แนวโน้มการเข้าถึงมีจำนวนลดลง ส่วนหนึ่งมาจากการปรับลดอัตราการมองเห็นของช่องทางออนไลน์ แต่คอนเทนต์ตอบความอยากรู้ในขณะนั้นจะช่วยเพิ่มการเข้าถึงได้มากขึ้น
ผู้ติดตาม	225,138	230,084	230,084	จำนวนผู้ติดตามเพิ่มขึ้นประมาณ 43,000 คน จากปีที่แล้ว ถือเป็นเท่าตัวจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นประมาณ 24,000 คน ทำให้คาดการณ์ได้ว่าจำนวนผู้ติดตามจะมีการเพิ่มขึ้นอีกในปีต่อไป
โพสต์	550	350	900	6 เดือนแรกมีจำนวนการโพสต์เฉลี่ยเดือนละ 90 โพสต์ 4 เดือนหลังมีจำนวนการโพสต์เฉลี่ยเดือนละ 84 โพสต์ มีแนวโน้มที่จะโพสต์ได้ 90 โพสต์ต่อเดือน
ผลิต	283	129	448	จำนวนการผลิตเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้เฉลี่ย 30 ข่าวต่อเดือน และคาดการณ์ว่าจะสามารถผลิตได้ตามเป้าหมายทุกปี
เผยแพร่	5,341	2,487	8,574	ในรอบ 4 เดือนหลังดูแนวโน้มมีจำนวนการเผยแพร่ลดน้อยลง แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น คาดการณ์ว่าสามารถกระตุ้นให้จำนวนการเผยแพร่เพิ่มขึ้นได้ จากการผลิตสื่อตอบกระแสตามภารกิจกรม

Key Activity ด้านการสื่อสารสุขภาพ 2565

1

COVID-19

- Universal Prevention
- D-M-H-T-T
- COVID Watch
- TSC 2 Plus

2

Public Relation

- ประเด็นข่าวตามปฏิทิน
- สื่อสารสุขภาพในวันสำคัญ
- สื่อสารกิจกรรมของสำนักกอง
- แฉลงข่าวประเด็น COVID - 19

3

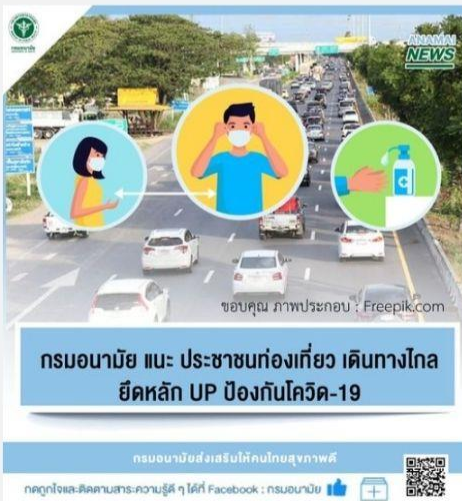
Real Time Marketing

- เปิบพิศดาร อึ้งช็อต หมักช็อต
ต๊ับสด ชอล์ก
- ไฟไหม้ หม้อไฟระเบิด น้ำท่วม
แผ่นดินไหว
- กัญชาทางการแพทย์

4

Exhibition

- งานอารยสถาปัตยกรรม
- งานมติชนเฮลท์แคร์
- งานประชุมวิชาการกรมอนามัย

ขอบคุณครับ

